

2/2021

Momentti

Sisältö

LAINSÄÄDÄNTÖKATSAUS

Vahvistetut lait	2
Hallituksen esitykset.....	2
Valtioneuvoston asetukset	7

OIKEUSTAPAUKSET

Korkein oikeus	7
Korkein hallinto-oikeus.....	9
KKO:n valitusluvut.....	16

VAHVISTETUT LAIT

Laki henkilöautojen romutus- palkkiosta vuosina 2020 ja 2021 annetun lain muuttamisesta (163/2021)

HE 257/2020
LiVM 1/2021

Laki tuli voimaan 26.2.2021.

Romutuspalkkion myöntämisen edellytyksiä tarkennettiin lisäämällä lain 2 §:ään momentti, jonka mukaan yhden uuden henkilöauton, sähköavusteisen polkupyörän, joukkoliikenteen kausilipun tai joukkoliikenteen matkustusoikeutta sisältävän yhdistämispalvelun hankintaan voidaan myöntää vain yksi romutuspalkkio. Lisäksi lakiin lisättiin siirtymäsäännös, jonka mukaan hakemukseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki yksityistielain 58 §:n muuttamisesta, laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta sekä laki luotsauslain väliaikaisesta muuttamisesta (197-199/2021)

HE 263/2020
LiVM 3/2021

Lait tulivat voimaan 12.3.2021. Luotsauslain muutos on voimassa väliaikaisesti 30.6.2021 saakka.

Yksitystielain muuttamisella mahdollistetaan tiekunnan kokoukseen osallistuminen postin tai tietoliikenneyhteyden taikka muun teknisen apuvälineen avulla. Muutosta pidetään tärkeänä, sillä sähköisen toimintaympäristön laajempi hyödyntäminen lisää tieosakkaiden mahdollisuutta osallistua tiekunnan päätöksentekoon.

Liikenteen palveluista annetun lain muutos liittyy laissa nimetyn Traffic Management Finland Oy:n

nimenmuutokseen. Yhtiö vaihtoi toiminimensä Liikenteenohjaus-yhtiö Fintraffic Oy:ksi vuoden 2021 alusta. Yhtiön uusi toiminimi päivitettiin lakiin teknisenä muutoksena.

Luotsauslain osalta muutos liittyy varautumiseen covid-19-epidemiaan ja sen aiheuttamiin häiriötilanteisiin siten, että valmiuslain käyttöönottoa ei tarvittaisi. Tavoitteena on, että toimivaltaisella viranomaisella on käytettävissään monipuolinen keinovalikoima toimenpiteitä koskien luotsauksen pätevyysvaatimuksia ja pätevyysvoimassaoloa. Liikenne- ja viestintäviraston toimivaltaa lisättiin kuitenkin siten, että se on rajattua ja tilanteeseen nähden oikeasuhtaista. Luotsauslain muuttamisella mahdollistettiin väliaikaisesti luotsauksen henkilölupien voimassaoloajan pidentäminen normaalista poikkeavien edellytyksin sekä koeluotsauksen siirtäminen myöhempään ajankohtaan uusia luotsin ohjauskirjoja ja linjaluotsinkirjoja myönnettäessä.

Laki kirkkolain muuttamisesta (200/2021)

HE 243/2020
HaVM 1/2021

Laki tuli voimaan 15.3.2021.

Muutettiin kirkkolakia siten, että kirkon viranomaisten toimielimet voivat pitää kokouksensa myös sähköisenä kokouksena. Sähköisen kokouksen pitämisen edellytyksenä on läsnä olevien yhdenvertainen näkö- ja ääniyhteys. Sähköinen kokous voidaan pitää soveltuvalla tietojärjestelmällä tai videoneuvotteluyhteydellä. Kirkon ja seurakuntien viranomaisten tulee huolehtia siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisten saatavilla.

Päätöksentekomenettely sähköisessä kokouksessa on sama kuin varsinaisessa kokouksessa. Erona on

vain se, että osallistujat eivät ole fyysisesti läsnä kokouspaikalla.

Laki työtaturma- ja ammattitautilain 121 §:n muuttamisesta sekä siihen liittyvät lait (207-212/2021)

HE 213/2020
StVM 45/2020

Lait tulevat voimaan 1.7.2021.

Muutettiin työtaturma- ja ammattitautilakia, työntekijän eläkelakia, yrittäjän eläkelakia, merimieseläkelakia, julkisten alojen eläkelakia ja Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia. Lakeihin lisättiin aiempaa yksityiskohtaisemmat säännökset siitä, millä tavalla vakuutuslaitosten asiantuntijalääkäreiden edellytetään ottavan kantaa laitosten käsiteltäviksi toimitettuihin lääketieteellisiin selvityksiin. Kannanotot on laadittava selkeästi ja yhdenmukaisesti, jotta niitä voidaan käyttää vakuutuslaitoksen antaman lääketieteellisiin seikkoihin perustuvan päätöksen perusteluina siten kuin eri etuuslaeissa säädetään.

Lisäksi asiantuntijalääkärin kannanotto vahvistetaan sanoin ”käytettävissä olevien tietojen, asiantuntemukseni ja oman tuntoni kautta”. Vahvistamislausuma on lainsäädännössä uusi.

HALLITUKSEN ESITYKSET

Hallituksen esitys (HE 2/2021) eduskunnalle veronumerome- nettelyn laajentamisesta ja laiksi verontilityslain 13 §:n muuttami- sesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki veronumerosta ja veronumerorekisteristä sekä muutettavaksi työturvallisuuslakia, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, yksityisistä

turvallisuuspalveluista annettua lakia sekä verontilityslakia.

Esityksessä ehdotetaan, että rakennusalalla käytössä oleva veronumeromenettely otettaisiin käyttöön myös laivanrakennusalalla. Voimassa oleva veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annettu laki kumottaisiin. Tilalle säädettäisiin uusi laki veronumerosta ja veronumerorekisteristä, johon tehtäisiin voimassa olevaan lakiin verrattuna menettelyn soveltamisalan laajentamisen edellyttämät muutokset. Työturvallisuuslakia muutettaisiin siten, että yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevän henkilön tunnistetta ja luettelon pitämistä yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevistä koskevat velvollisuudet ulotettaisiin koskemaan myös telakka-alueella tapahtuvaa työskentelyä. Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettuun lakiin ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annettuun lakiin tehtäisiin teknisiä muutoksia.

Verontilityslakia muutettaisiin siten, että Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle ja Ålands kommunförbundille lisättäisiin tiedonsaantioikeus Ahvenanmaan maakunnan kuntien osalta yhteisöille maksuunpannuista yhteisöveroista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2022. Työnantaja, telakka-alueella pääasiallista määräysvaltaa käyttävä työnantaja ja rekisteriin merkittävä henkilö voisivat kuitenkin hakea laivanrakennusalalla työskentelevän henkilön merkitsemistä veronumerorekisteriin 1.4.2022 alkaen. Muista lakiehdotuksista poiketen verontilityslain muutos on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan jo 1.1.2022.

Hallituksen esitys (4/2021) eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämistä annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettua lakia. Muutoksilla pyritään edistämään alaikäisten suojelua antamalla työnantajille ja muille rikostaustan selvittämisvelvollisille tahoille mahdollisuus selvittää työnhakijoiden ja muiden rikostaustan

selvittämismenettelyn piiriin kuuluvien henkilöiden rikostaustaa myös lyhytaikaisissa enintään kolme kuukautta kestävässä työntekotilanteissa. Työnantajilla, työnantajaan rinnastettavilla tahoilla eli siivilipalveluskeskuksella ja työ- ja elinkeinoviranomaisella, viranomaisella, kunnalla ja kuntayhtymällä olisi lain mukaan oikeus pyytää rikosrekisteriote nähtäväksi enintään kolme kuukautta kestävässä tehtävissä ennen työhön ottamista, luvan myöntämistä, päätöksen tai toimeksiantosopimuksen tekemistä taikka ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen. Kyse ei olisi uuden velvollisuuden lisäämisestä lakiin, vaan rikosrekisteriotteen pyytäminen perustuisi kunkin tahon omaan harkintaan ja riskiarvioon.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2021.

Hallituksen esitys (HE 7/2021) eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikoslakia. Esityksen mukaan rangaistuksen mittaamisen koventamisperusteisiin lisättäisiin maininta rikoksen tekemisestä uhrin sukupuoleen perustuvasta vaikuttimesta.

Oikeushenkilön rangaistusvastuuta törkeästä kunnianloukkauksesta ja laittomasta uhkauksesta koskeviin säännöksiin lisättäisiin nimenomainen maininta tekojen tekemisestä kohteen sukupuoleen perustuvasta vaikuttimesta. Maininta sukupuolesta teon vaikuttimena lisättäisiin myös julkista kehottamista rikokseen koskevaan oikeushenkilön rangaistusvastuusääntöön silloin, kun rikos, johon kehoitetaan tai houkutellaan, olisi törkeä kunnianloukkaus tai laitton uhkaus.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2021.

Hallituksen esitys (HE 16/2021) eduskunnalle laeiksi sijoituspalvelulain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sijoituspalvelulakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, luotto-

laitostoiminnasta annettua lakia sekä eräitä muita lakeja. Ehdotuksella pantaisiin kansallisesti täytöntöön sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Sijoituspalvelulaista ehdotetaan muutettavaksi säännökset sijoituspalveluyritysten perustamisvaatimuksista ja lisättäväksi säännökset hallinto- ja ohjauksjärjestelmistä, riskien käsittelystä ja palkitsemisesta, vakavaraisuuden valvonnasta sekä hallinnollisista seuraamuksista.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi tarpeelliset täsmennykset määritelmiin, toimivaltuuksiin ja tehtäviin. Lisäksi lakiin tehtäisiin muita teknisiä korjauksia.

Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ehdotetaan eräiden toimilupasääntösten muuttamista ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuussääntelyn eriyttämisestä johtuvia muita muutoksia. Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisintarkkailusta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä sääntömuutoksia.

Sijoitusrahastolakiin ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin ehdotetaan vähimmäispääomavaatimuksia koskevia muutoksia, jotka koskevat sijoituspalveluja tarjoavia toimijoita. Lisäksi rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien omien varojen vähimmäismäärää koskeviin säännöksiin ehdotetaan tehtäväksi direktiivimuutosta vastaavat muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 27.6.2021.

Hallituksen esitys (HE 18/2021) eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia sekä Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettua lakia.

Arvonlisäverolainsäädäntöön tehtäisiin etämyyntiä koskevien EU:n direktiivien edellyttämät 1.7.2021 voimaan tulevat muutokset.

Tavaroiden etämyyntiä koskevien uusien säännösten soveltamisalan määrittämiseksi arvonlisäverolakiin otettaisiin sekä Yhteisön sisäisen että maahantuotavien tavaroiden etämyynnin käsitteet. Elinkeinoharjoittaja, joka mahdollistaa tavaroiden myynnin käyttämällä sähköistä rajapintaa, otettaisiin mukaan arvonlisäveron kantamiseen. Tällainen elinkeinoharjoittaja olisi tietyin edellytyksin verovelvollinen myynnistä, koska hänen katsottaisiin ostaneen tavarat niiden myyjältä ja myyneen ne ostajalle. Veron suorittamisvelvollisuus syntyisi silloin, kun ostajan maksu on hyväksytty.

Enintään 22 euron tavaralähetyksen vapautus maahantuonin arvonlisäverosta poistettaisiin. Vapautus on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille. Enintään 150 euron arvoisiin lähetyksiin sisältyvien maahantuotavien tavaroiden etämyynnille otettaisiin käyttöön uusi yhden yhteyspisteen rekisteröinti- ilmoitus- ja maksujärjestelmä. Nykyisestä poiketen etämyynti tapahtuisi EU:n alueella silloinkin, kun tavaroiden vastaanottaja on maahantuojaa, jos myynti on ilmoitettava uudessa erityisjärjestelmässä. Tällainen myynti verotettaisiin Suomessa, jos tavaroiden kuljetus ostajalle päättyy Suomessa. Järjestelmää käytettäessä maahantuonti olisi veroton ja myyjä tilittäisi veron myynneistä järjestelmän kautta Verohallinnolle kuukausittain. Jos verovelvollinen olisi sijoittautunut EU:n ulkopuolelle, hänen olisi nimettävä välittäjä, joka olisi veronmaksuvelvollinen ja täyttäisi erityisjärjestelmän velvoitteet verovelvollisen nimissä.

Jos etämyyjä ei käytä maahantuotavien tavaroiden erityisjärjestelmää, tavaroiden vastaanottajan puolesta tavarat Tullille esitettävä kuljetusliike voisi ilmoittaa ja maksaa arvonlisäverot vastaanottajan puolesta uuden yksinkertaistavan erityisjärjestelyn mukaisesti.

EU:n ulkopuolelle sijoittautuneita myyjiä koskeva yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmä ja EU:hun sijoittautuneita myyjiä koskeva vas-

taava järjestelmä laajennettaisiin kattamaan muutkin palvelut kuin telepalvelut, radio- ja televisiolähetykspalvelut ja sähköiset palvelut. Jälkimmäistä erityisjärjestelmää laajennettaisiin lisäksi Yhteisön sisäisiin tavaroiden etämyynteihin riippumatta etämyyjien sijoittautumisesta.

Yhteisön sisäisen tavaroiden etämyynnin verotusta koskevasta jäsenvaltiokohtaisesta vuotuisen etämyynnin raja-arvosta luovuttaisiin ja etämyynti verotettaisiin kulutusvaltiossa. Tämän mukaisesti etämyynti verotettaisiin Suomessa, jos tavaroiden kuljetus ostajalle päättyy Suomessa. Pienten yritysten hallinnollisen taakan helpottamiseksi ainoastaan yhteen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän suorittama Yhteisön sisäinen tavaroiden etämyynti verotettaisiin kuitenkin kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa, jos toiseen jäsenvaltioon tapahtuneiden radio- ja televisiolähetykspalvelujen, sähköisten palvelujen tai telepalvelujen myyntien ja Yhteisön sisäisten tavaroiden etämyyntien kokonaisarvo EU:n alueella olisi enintään 10 000 euroa kalenterivuodessa.

Arvonlisäverolakiin tehtäisiin lisäksi erityisjärjestelmiä käyttävien verovelvollisten hallinnollisen taakan keventämiseksi eräitä muutoksia sekä teknisluonteisia muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021. Arvonlisäverolain 134 b § on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin aikaisintaan 1.4.2021.

Hallituksen esitys (HE 19/2021) eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia. Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjille säädettäisiin mahdolliseksi tallentaa vapaan sivistystyön vapaatavoitteisen koulutuksen suoritustietoja valtakunnalliseen opinto- ja tutkintorekistereistä an-

netun lain mukaiseen tietovarantoon. Tallentaminen edellyttäisi opiskelijan suostumusta. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi oppivelvollisuuskoulutukseen liittyvä tallentamisvelvollisuus kansanopistossa järjestettävästä koulutuksesta, jossa noudatetaan kotoutumisen edistämistä annetun lain mukaisia aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteita tai Opetushallituksen laatimaa maahanmuuttajille tarkoitettua koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksia.

Vapaasta sivistystyöstä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se sisältäisi säännöksen siitä, kuinka tietovarantoon tallennettavien vapaatavoitteisten koulutusten laajuus määritellään opintopisteinä ja kuinka opiskelijan osaaminen arvioidaan.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021.

Hallituksen esitys (HE 20/2021) eduskunnalle laiksi kalastuslain 88 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kalastuslakia, Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallista täytäntöönpanosta annettua lakia ja kaupallisen kalastuksen vakuutuksesta annettua lakia.

Esityksen mukaan kaupallisen kalastajan määritelmään liittyvä viittaus arvonlisäverolaissa säädettyyn verovelvollisuusrajaan muutettaisiin kalastuksen liikevaihtoa koskevaksi euromääräiseksi rajaksi. Esityksen tarkoituksena on estää verovelvollisuusrajan noston vaikutus määritelmään. Kysymys on teknisestä korjauksesta ryhmään I kuuluvien kaupallisten kalastajien määritelmän ylläpitämiseksi ja verovelvollisuusrajan korotuksesta aiheutuvien kielteisten vaikutusten välttämiseksi.

Lisäksi Euroopan meri- ja kalatalousrahaston mukaista tukea voitaisiin kehittämissuunnitelmissa lisäksi myöntää ennakkoina myös investointihankkeille, jolla helpotetaan yritysten sopeutumista covid-19-epidemian aiheuttamiin poikkeuksellisiin olosuhteisiin nykyisen ohjelmakauden loppuun saakka.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021. Lakeja sovellettaisiin kuitenkin jo 1 päivänä tammikuuta 2021 ja sen jälkeen jätettyihin rekisteröinti- ja tukihakemuksiin.

Hallituksen esitys (HE 21/2021) eduskunnalle Wienin katsastus-sopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja sopimuksen voimaansaattamiseksi

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi sopimukseen pyörittäjä varustettujen ajoneuvojen määräraajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta (jäljempänä Wienin katsastussopimus tai sopimus) tehdyt muutokset sekä Wienin katsastussopimukseen liitetyt normit 3 ja 4 sekä normien 1–4 muutokset.

Sopimuksen muutokset ovat luonteeltaan teknisiä. Ne koskevat sopimuksen määrittelyjä ja kansainvälisen katsastustodistuksen sähköistä muotoa.

Normien 1–2 muutokset koskevat normien yhdenmukaistamista suhteessa EU:n katsastusdirektiiviin. Muutokset liittyvät määräaikaikatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskohteisiin.

Normit 3 ja 4 koskevat sähkö-, hybridi- ja kaasujoneuvojen määräaikaikatsastuksiin liittyviä erityisiä määräyksiä, jotka liittyvät määräaikaikatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskohteisiin. Lisäksi näiden normien määräykset määräaikaikatsastusten ajankohdista muutetaan samoiksi, kuin katsastusdirektiivissä.

Kyseiset normit ja muutokset ovat tulleet kansainvälisoikeudellisesti voimaan vuosina 2018–2020, mutta niitä ei ole hyväksytty eikä saatettu Suomessa voimaan oikea-aikaisesti. Tilanne korjattaisiin oikeustilan selkeyttämiseksi.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus Wienin katsastussopimuksen ja sen normien, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, niiden määräysten nostamisesta laintasoisiksi, jotka kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan. Sopimuksen ja sen normien konsolidoidut versiot on tarkoitettu julkaistaviksi sähköisessä sopimussarjassa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana mahdollisimman pian sen jälkeen, kun laki on vahvistettu.

Hallituksen esitys (HE 23/2021) eduskunnalle laiksi Euroopan unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvonnasta. Lisäksi muutettaisiin rikoslain maahantuontiin ja maastavientiin liittyviä rikoksia koskevaa lukua ja rahanpesun selvittelykeskuksesta annettua lakia. Annettavalla uudella lailla täydennettäisiin ja täsmennettäisiin Euroopan unioniin saapuvien tai sieltä poistuvien käteisvarojen valvontaa koskevaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta. Asetuksen mukaan vähintään 10 000 euron käteisvaroista tulee antaa toimivaltaiselle viranomaiselle asetuksessa säädetyt tiedot sisältävä ilmoitus. Esityksessä ehdotetaan, että samalla kumottaisiin laki Euroopan yhteisön rajan yli kuljetettavan käteisrahan valvonnasta.

Ehdotettu uusi laki olisi EU:n asetusta täydentävä ja täsmennävä eikä se muodostaisi itsenäistä ja kattavaa sääntelykokonaisuutta, vaan sitä sovellettaisiin rinnakkain asetuksen kanssa. Kansalliset säännökset täydentävät asetusta muun muassa kansallisten viranomaisten toimivaltuuksia, tiedonluovuttamista ja ilmoittamisvelvollisuuden täyttämättä jättämisen seuraamuksia koskevilla säännöksillä.

Rikoslain tulliselvitysrikoksia koskevaan pykälään ja rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin tehtäisiin uudesta sääntelystä johtuvat tekniset muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 3.6.2021.

Hallituksen esitys (HE 24/2021) eduskunnalle laiksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvopaperimarkkinalain tilinpäätöksen ja toimintakertomuk-

sen julkistamista koskevaa pykälää väliaikaisesti.

Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön EU:n esiteasetuksen muutosasetuksella avoimuusdirektiiviin lisätty jäsenvaltio-optio liikkeeseenlaskijoiden sähköiseen tilinpäätösraportointiin (ESEF) siirtymisen lykkäyksestä. Lykkäys mahdollistaa liikkeeseenlaskijoille siirtymisen sähköiseen raportointimuotoon vasta 1.1.2021 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Hallituksen esitys (HE 25/2021) eduskunnalle laiksi eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinten kuljetuksesta annettua lakia. Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin EU:n virallista valvontaa koskevan asetuksen täydentämisen edellyttämät säännökset. Säännökset koskisivat valvonnan järjestämiseen ja valvontaan liittyviä viranomaisten tehtäviä.

Virallista valvontaa koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuvien eläinkuljetusten ja muiden eläinkuljetusten välistä rajanvetoa täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin. Viranomaisjärjestelmä ja viranomaisten välinen tehtävänjako säilyisivät pääosin ennallaan. Ehdotuksen mukaan myös Tulli voisi kuitenkin suorittaa valvontaa EU:n sisärajoilla.

Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä kansallisesta tarpeesta johtuvia muutoksia ja täsmennyksiä. Hallinnollisia pakkokeinoja koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin. EU:n eläinkuljetuksia koskevan asetuksen tarkoittamaa koulutusta voisivat antaa ja pätevyystodistuksen edellyttämiä kokeita järjestää ammatilliset oppilaitokset ja ammattikorkeakoulut. Uutena vaatimuksena toimijalle tulisi velvoite reittisuunnitelman laatimiseen porojen ja turkiseläinten pitkissä kuljetuksissa, kun kuljetus suuntautuu Suomen ulkopuolelle. Aluehallintoviraston ja kunnan eläinlääkäriin tehtäviä reittisuunnitelmien valvonnassa täsmennettäisiin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2021.

Hallituksen esitys (HE 26/2021) eduskunnalle laeiksi kiinteistönmuodostamislain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kiinteistönmuodostamislakia, kaivoslakia, yksityistielakia, kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia, ratalakia, kiinteistörekisterilakia ja kiinteistötoimitusmaksusta annettua lakia. Esityksen tavoitteena on joustavoittaa toimitusmenettelyä asianomaisten oikeusturvaa vaarantamatta sekä parantaa asiakaspalvelua ja vähentää toimituksista sekä kiinteistönmuodostamisviranomaisille että asianomaisille aiheutuvia kustannuksia.

Esityksen mukaan selvään ja riidattomaan sopimukseen perustuva kiinteistötoimitus voitaisiin laissa erikseen säädetyissä tilanteissa suorittaa kirjallisessa menettelyssä kokouskäsittelyn asemesta. Lisäksi mahdollistettaisiin sähköisten menetelmien käyttö toimituksen eri vaiheissa ja etäosallistuminen toimituskokoukseen.

Lakeihin tehtäisiin myös joitakin pienempiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka johtuvat toimintaympäristössä tapahtuneista muutoksista ja muun lainsäädännön muuttamisesta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.

Hallituksen esitys (HE 28/2021) eduskunnalle eläkesäätiöitä, eläkekassoja ja vakuutuskassoja koskevaksi lainsäädännöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista, laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista sekä uusi vakuutuskassalaki. Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki sekä laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa kumottaisiin. Lisäksi tehtäisiin tarvittavat muutokset työeläkevakuutusyhtiöistä annet-

tuun lakiin ja työntekijän eläkelakiin. Ehdotuksella ei ole vaikutusta eläkkeisiin tai muihin etuuksiin.

Ehdotuksen tavoitteena on voimassa olevaa eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia rakenteellisesti selkeämpi sääntely, jossa erilaista sosiaalista vakuutustoimintaa harjoittaviin laitoksiin sovellettavat säännökset erotettaisiin toisistaan. Ehdotetun lain voimaantulon jälkeen perustettava eläkesäätiö ja -kassa, joka harjoittaa lakisääteistä eläkevakuuttamista, ei saisi harjoittaa lisäeläkevakuuttamista. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia sovellettaisiin eläkesäätiöön ja eläkekassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelaisissa tarkoitettua vakuutustoimintaa sekä eläkekassaan, joka harjoittaa yrittäjän eläkelaisissa tarkoitettua vakuutustoimintaa. Lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annettua lakia sovellettaisiin vapaaehtoiseen lakisääteistä eläketurvaa täydentävään eläkevakuutustoimintaan. Vakuutuskassalakia sovellettaisiin sairausvakuutuslain mukaista toimintaa harjoittaviin työpaikkakassoihin ja sairauskassoihin, jotka harjoittavat lakisääteistä turvaa täydentävää vakuutustoimintaa, sekä hautaus- ja eroavustuskassoihin. Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettu laki olisi yleislaki, jota monin osin sovellettaisiin lisäeläkesäätiöihin ja -kassoihin sekä vakuutuskassoihin. Lisäeläkesäätiöistä ja -kassoista annetussa laissa sekä vakuutuskassalaisissa annettaisiin eläkesäätiö- ja eläkekassalakia täydentävät säännökset.

Ehdotuksen tavoitteena on, että eläkesäätiöt ja -kassat säilyvät toimivina ja omat erityispiirteensä omaavina vaihtoehtoina työnantajalle järjestää työntekijöilleen lakisääteinen eläketurva ja vapaaehtoinen lisäeläketurva. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen perustamista ja toiminnan jatkamista edistettäisiin mahdollistamalla nykyistä pienempien laitosten toiminta. Vakuutuskannan siirtoa työeläkevakuutusyhtiöstä lakisääteistä toimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön ja -kassaan helpotettaisiin muuttamalla siirrettävän kannan kokoa ja vastaanottavan laitoksen vakavaraisuuspääoman täydentämistä koskevia vaatimuksia. Työeläkeyhtiös-

tä vastaanottavalle eläkelaitokselle siirtyvä vakavaraisuuspääoma laskettaisiin käyttämällä työeläkelaitosten keskimääräistä vakavaraisuusastetta.

Eläkesäätiön ja eläkekassan selvitystilaa ja konkurssia koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin. Työntekijän eläkelain säännöstä eläkelaitosten oikeudesta sopia varojen käytöstä selvitystilassa tai konkurssissa olevan eläkelaitoksen vakuutuskannan luovuttamiseksi täsmennettäisiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2022 alussa.

Hallituksen esitys (HE 29/2021) eduskunnalle laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia ja sijoituspalvelulakia.

Esityksen tarkoituksena on panna osittain kansallisesti täytäntöön Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi eräiden rahoitusmarkkinoita koskevien direktiivien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetut muutokset kohdistuisivat rahoitusvälineiden markkinoita koskevaan direktiiviin sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä koskevaan direktiiviin tehtyjen muutosten kansalliseen täytäntöönpanoon.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia ja Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia muutettaisiin raportointipalvelujen tarjoamista koskevan sääntelyn siirtämiseksi rahoitusvälineiden markkinoita koskevaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen ja raportointipalvelujen tarjoajien valvonnan siirtämiseksi Finanssivalvonnalta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettua

lakia muutettaisiin siten, että laissa huomioitaisiin unionin tasolla Euroopan pankkiviranomaiselle keskitettävät rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvät tehtävät.

Esityksen tarkoituksena on myös lisätä Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistusta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön.

Lisäksi tehtäisiin vähäisiä, lähinnä teknisluontoisia tarkistuksia kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan siten, että 3. lakiehdotus tulee voimaan 30.6.2021 ja muut lakiehdotukset 1.1.2022.

VALTIOEUUVOSTON ASETUKSET

Valtioneuvoston asetus ajoneuvoista (162/2021)

Asetus tuli voimaan 1.3.2021.

Neljä ajoneuvoja koskevaa valtioneuvoston asetusta kumottiin ja korvattiin uudella asetuksella, joka vastaa asiallisesti pääosin kumottujen asetusten säännöksiä. Suuri osa kumottujen asetusten sääntelystä on kuitenkin siirretty uuteen ajoneuvolaikiin tai sisältyy jatkossa EU-lainsäädäntöön. Jäljelle jäävä asetustason sääntely koottiin yhteen ja annettiin uutena asetuksena. Asetuksessa säädetään tietyistä kansallista tyyppihyväksyntää, katsastusta, rekisteröintiä sekä asennus- ja korjauslupia koskevista yksityiskohdista.

KORKEIN OIKEUS

KKO:2021:4

Räjähdesäännösten rikkominen – Laillisuusperiaate – Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate

Hovioikeus oli lukenut A:n syyksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 125 §:n mukaisena räjähdesäännösten rikkomisena sen, että A oli räjäytystyötä suorittaessaan laiminlyönyt räjäytys- ja louhinta-

työn turvallisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:ssä säädetyn velvollisuuden varmistaa ennen räjäytystä, ettei vaarallisella alueella ole ihmisiä.

Kun mainitussa asetuksessa säädettyjen velvollisuuksien rangaistavuus räjähdesäännösten rikkomisena ei käynyt laillisuusperiaatteen edellyttämällä tavalla ilmi laista, A:han kohdistettu syyte räjähdesäännösten rikkomisesta hylättiin.

RL 3 luku 1 §

L vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 125 §

VNA räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011) 16 §

KKO:2021:5

Seksuaalirikos – Törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö – Oikeudenkäyntimenettely – Todistelu – Näytön arviointi – Videokuuleminen – Puolustaja – Puolustajan palkkion korvaaminen valtiolle

Kysymys syyksi lukemiseen riittävän näytön arvioinnista törkeää lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä koskevassa asiassa, kun tekoaikana 8–9-vuotiaan lapsen kertomuksen tueksi ei ollut esitetty välillistä näyttöä. (Ks. KKO:2013:96)

Kysymys myös siitä, voitiinko asianosaisia kuulla Korkeimman oikeuden suullisessa käsittelyssä videoyhteyden välityksellä, ja poikkeusolojen merkityksestä.

Lisäksi kysymys siitä, voitiinko vastaaja velvoittaa korvaamaan valtiolle puolustajalleen valtion varoista alemmissa tuomioistuimissa maksetut palkkiot.

OK 17 luku 1 § 2 mom

OK 17 luku 3 § 1 ja 2 mom

RL 20 luku 6 §

RL 20 luku 7 §

ROL 8 luku 13 § 1 ja 2 mom

OK 17 luku 52 § 1 mom 3 kohta

ROL 2 luku 11 §

KKO:2021:6

Tuottamuksellinen rahanpesu – Oikeushenkilön rangaistusvastuu – Anonyymi tekijä

Rahapeliyhdistys oli tehnyt asiakkaansa pelaamisesta rahanpesuil-

moituksen keskusrikospoliisin rahanpesun selvittelykeskukseen. Rahanpesuilmoituksen mukaan asiakas oli pelannut rahapelejä käytettävissä olleisiin varoihinsa nähden suurilla summilla, hän työskenteli kirjanpitäjänä ja hänellä oli pääsy asiakkaidensa rahavaroihin. Rahanpesuilmoituksen tekemisen jälkeen asiakas oli saanut jatkaa pelaamista noin yhdeksän kuukauden ajan yhteensä noin 580 000 eurolla niin, että yksittäisinä päivinä pelipanokset saattoivat ylittää lähes 20 000 euroon.

Käräjäoikeus oli lainvoimaisella tuomiolla hylännyt yhdistyksen toimitusjohtajaan kohdistetun rahanpesusyytteen. Korkeimman oikeuden tuomiosta ilmenevillä perusteilla yhdistys tuomittiin yhteisösakkoon, koska sen toiminnassa oli syyllistytty tuottamukselliseen rahanpesuun eikä yhdistyksessä ollut noudatettu vaadittavaa huolellisuutta ja varovaisuutta rikoksen ehkäisemiseksi.

RL 9 luku 1 §

RL 9 luku 2 §

RL 9 luku 3 § 1 mom

RL 32 luku 6 § 1 mom 1 kohta

RL 32 luku 9 §

RL 32 luku 14 §

L rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (rahanpesulaki, 503/2008) 9 §, 23 § ja 26 §

KKO:2021:7

Viestintärauhan rikkominen – Rikosten yhtyminen – Lainkonkurrenssi

A oli lähettänyt lukuisia tekstiviestejä B:lle. A tuomittiin lähestymiskiellon rikkomisesta, laittomasta uhkauksesta sekä vainoamisesta. B oli vaatinut rangaistusta A:lle myös viestintärauhan rikkomisesta.

Korkein oikeus katsoi ratkaisusta tarkemmin ilmenevin perustein, että tekstiviestien lähettäminen häirintätarkoituksessa tuli rikosoikeudellisesti riittävästi arvioiduksi soveltamalla toisaalta vainoamista, toisaalta lähestymiskiellon rikkomista koskevaa säännöstä.

RL 16 luku 9 a §

RL 24 luku 1 a §

RL 25 luku 7 §
RL 25 luku 7 a §

KKO:2021:8

Konkurssi – Takaisinsaanti konkurssipesään

A Oy:llä oli saatava B Oy:ltä. A Oy asetettiin konkurssiin, minkä jälkeen sen konkurssipesän pesänhoitaja vaati konkurssiuhkaisella maksukehoksella B Oy:tä suorittamaan velkansa. B Oy maksoi velan A Oy:n konkurssipesälle. Tämän jälkeen B Oy asetettiin konkurssiin. B Oy:n konkurssipesä vaati velan maksun peräyttämistä.

Korkein oikeus katsoi, että läheisyysuhdetta oli arvioitava A Oy:n ja B Oy:n välillä. Asiassa oli saatettu todennäköiseksi, että A Oy:n ja B Oy:n läheisyysuhdeella ei ollut ollut yhteyttä velan maksuun. (Ään.)

TakSL 3 § 2 ja 3 mom

KKO:2021:9

Työsopimus – Työsopimuksen päättäminen – Työsopimuksen irtisanominen

Työnantaja oli 13.5.2015 saanut tiedon työntekijän henkilöön liittyvästä irtisanomisperusteesta. Työnantaja oli 27.5.2015 ilmoittanut työntekijälle harkitsevansa irtisanomista ja varannut työntekijälle tilaisuuden tulla kuulluksi 1.6.2015 järjestettävässä kuulemistilaisuudessa. Työnantaja oli 2.9.2015 irtisanonut työsopimuksen sen jälkeen, kun työntekijälle varattua tilaisuutta tulla kuulluksi oli työntekijän aloitteesta siirretty kahdesti ja hän oli ilmoittanut, ettei sairauden vuoksi voisi osallistua siirrettyyn kuulemistilaisuuteen.

Korkeimman oikeuden ratkaisusta tarkemmin ilmenevillä perusteilla katsottiin, että työnantaja oli toimittanut työsopimuksen irtisanomisen työsopimuslain 9 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun työnantaja oli saanut tiedon työntekijän henkilöön liittyvästä irtisanomisperusteesta.

TSL 9 luku 1 §

KKO:2021:10

Perintökaari – Pesänselvitys – Pesänselvittäjä – Hallintaoikeus –

Hallintaoikeuden lakkaaminen – Vahingonkorvaus

B oli saanut kiinteistön lahjana äidiltään A:lta ja perintönä isältään elinikäisen hallintaoikeuden jäädessä A:lle. A oli terveydentilansa vuoksi muuttanut pois kiinteistöltä. Kiinteistötietojärjestelmän merkintä A:n hallintaoikeudesta oli sittemmin A:n ja B:n yhteisestä hakeuksesta poistettu. B oli tämän jälkeen myynyt kiinteistöstä määräaloja, joiden kauppahinta oli jäänyt B:lle.

B:n kuoltua hänen kuolinpesänsä määrätty pesänselvittäjä ei ollut pesänselvityksessä nostanut esiin kysymystä siitä, oliko A:lla vielä hallintaoikeus kiinteistöön. A vaati pesänselvittäjältä ja asianajotoimistolta vahingonkorvausta sillä perusteella, että pesänselvittäjä oli menetellyt huolimattomasti luovuttaessaan omaisuuden perinnönjakkoon ottamatta A:n hallintaoikeutta huomioon.

Korkein oikeus katsoi ratkaisusta ilmenevin perustein, että A:n menettelyn perusteella hänen voitiin katsoa luopuneen hallintaoikeudestaan, eikä hallintaoikeus siten ollut ollut pesänselvityshetkellä enää voimassa. Edellytyksiä vahingonkorvauksen tuomitsemiselle ei sen vuoksi ollut.

KKO:2021:11

Ulosottokaari – Ulosottoeruste – Välimiesmenettely – Väilystuomio – Tuomion oikeusvaikutus – Täytäntöönpanokelpoisuus

Välimiesoikeus oli velvoittanut A Oy:n ja B Oy:n yhteisvastuullisesti suorittamaan välimiesmenettelyn kustannuksina Keskuskauppakamarille hallinnointimaksun sekä välimiehelle palkkion. Väilystuomion tuomiolauselman mukaan maksuvelvollisuus mainituista kustannuksista jakaantui asianosaisten keskinäisessä suhteessa siten, että B Oy vastaa niistä yksin. A Oy vaati mainitut suoritukset maksettuaan, että väilystuomio pantaisiin täytäntöön näiltäkin osin B Oy:tä vastaan.

Korkein oikeus katsoi, että B Oy:lle ei ollut väilystuomiossa perustettu täytäntöönpanokelpoista maksuvelvoitetta A Oy:tä kohtaan. (Ään.)

UK 1 luku 1 §
UK 2 luku 1 §
UK 2 luku 2 §

KKO:2021:12

Asunto-osakeyhtiö – Osakkeen lunastaminen

Asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestykseen sisältyi lunastuslauseke, jonka mukaan lunastusvaatimus tuli esittää 14 päivän kuluessa siitä, kun hallitus oli ilmoittanut lunastusoikeudesta osakkeenomistajille.

Korkeimman oikeuden ratkaisussa katsottiin, ettei lunastusvaatimuksen esittämisen määräaika voitu yhtiöjärjestyksessä määrätä alkamaan muusta ajankohdasta kuin asunto-osakeyhtiölain 2 luvun 5 §:n 2 momentin 5 kohdassa (1599/2009) tarkoitetusta osakkeiden siirtoa koskevasta ilmoituksesta. Yhtiöjärjestyksen lunastuslauseke oli siten lain pakottavan säännöksen vastainen ja lunastusmenettelyyn sovellettiin asunto-osakeyhtiölain säännöstä.

AsOYL 2 luku 5 § 2 mom
(1599/2009)

AsOYL 2 luku 5 § 3 mom

KKO:2021:13

Oikeudenkäyntimenettely – Mielentilatutkimuksen määrääminen

Hovioikeus oli katsonut selvitetynsi, että A oli tarkoittanut törmätä henkilöautollaan vastaan tulleeeseen rekka-autoon ja siten tappaa kyädissään olleen kolmevuotiaan lapsensa. Hovioikeus oli lukenut A:n syyksi muun ohella tapon yrityksen ja tuominnut hänet 5 vuodeksi vankeuteen. Hovioikeus oli hylännyt A:n pyynnön hänen mielentilansa tutkimisesta.

Korkein oikeus katsoi ratkaisutaan ilmenevillä perusteilla, että A:n mielentilan tutkiminen oli perusteltua.

OK 17 luku 37 §

KKO:2021:14

Oikeudenkäyntimenettely – Oikeudenkäynnin kesto – Viivästyminen

A:n syyksi oli luettu avunanto törkeään kirjanpitorikokseen ja tör-

keään veropetokseen A:n laadittua Z Oy:n nimissä tekaistuja laskuja, joita oli käytetty hyväksi B Oy:n kirjanpidossa ja verotuksessa. A:ta oli kuultu B Oy:tä koskeneessa asiassa rikoksesta epäiltynä ensimmäisen kerran 29.10.2010. Oikeudenkäynnin katsottiin alkaneen 29.10.2010, vaikka A:ta oli kuultu rikoksesta epäiltynä jo 8.2.2008 Z Oy:n nimissä laadituista laskuista, jotka liittyivät C Oy:n toiminnassa tehtyihin rikoksiin.

Oikeudenkäynnin katsottiin viivästyneen viranomaisen vastuulla olevista syistä kaksi vuotta. Käräjäoikeuden tuomiosta ei ilmennyt ihmisoikeustuomioistuimen edellyttämällä nimenomaisella ja mitattavalla tavalla, oliko A:n rangaistusta alennettu viivästymisen vuoksi. Näin ollen A:lla oli oikeus 3 000 euron määräiseen viivästyshyvitykseen.

PL 21 §
IhmisoikeusSop 6 art
HyvitysL 4 §
HyvitysL 5 §
HyvitysL 6 §

KKO:2021:15

Seksuaalirikos – Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö – Rajoitus-säännös

Teko aikaan 17-vuotias A oli ollut sukupuoliyhteydessä 12-vuotiaan B:n kanssa. A ja B olivat seurustelleet, ja he olivat yhteisymmärryksessä päättäneet olla sukupuoliyhteydessä.

Rikoslain 20 luvun 7 a §:n rajoitussäännöstä ei sovellettu tekoon, koska osapuolten välinen ikäero oli suuri, kun otettiin huomioon ikäero suhteutettuna 16 vuoden suojaikärajaan, asianomistajan nuori ikä ja se, että kysymys oli sukupuoliyhteydestä. (Ään.)

RL 20 luku 6 §
RL 20 luku 7 a §

KKO:2021:16

Lapsen palauttaminen – Asuinpaikka – Bryssel IIa -asetus – Haagin sopimus

Lapsi oli syntynyt joulukuussa 2019 Belgiassa, jossa hänen vanhempiensa asuivat erillään. Äiti ja hänen

kanssaan asunut lapsi olivat matkustaneet äidin sukulaisten luokse Suomeen helmikuussa 2020. Belgiassa he olivat olleet vajaan kahden viikon ajan heinäkuussa 2020 ennen kuin olivat matkustaneet takaisin Suomeen.

Korkein oikeus katsoi ratkaisusta ilmenevin perustein, että lapsen asuinpaikaksi välittömästi ennen palauttamatta jättämistä elo-syyskuussa oli vakiintunut Suomi. Asiassa ei siten ollut edellytyksiä määrätä lasta palautettavaksi Belgiaan.

KKO:2021:17

Työsopimus – Työsopimuksen ehtojen muuttaminen – Työsopimuksen päättäminen – Yhteistoiminta yrityksissä – Hyvitys

Työnantaja, joka oli työsuhteen irtisanomisperustetta edellyttäneellä tavalla yksipuolisesti muuttanut työntekijöiden työsuhteiden olennaista ehtoa neuvottelematta muutoksesta yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (yhteistoimintalaki) 8 luvussa säädettyssä järjestyksessä, oli velvollinen suorittamaan työntekijöille yhteistoimintalain 62 §:n mukaista hyvitystä, vaikka heidän työsuhteensa eivät olleet muutoksen seurauksena päättyneet.

L yhteistoiminnasta yrityksissä 62 §
Joukkovähentämisdirektiivi (98/59/EY) 1 ja 2 art

KKO:2021:18

Lainhuudatus – Maakaari – Kirjaamisenettely – Muutoksenhaku – Muutoksenhakuoikeus

Kirjaamisviranomaisen oli myöntänyt lainhuudon kiinteistöön, jota koski porotilalain (590/1969) 26 §:n mukainen vallintarajoitus. Korkein oikeus katsoi päätöksestään ilmenevin perustein, että mainituksa pykälässä tarkoitettuna lupaviranomaisena toimivalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskella ei ollut oikeutta hakea muutosta kirjaamisviranomaisen päätökseen.

MK 9 luku 2 §

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

Yleishallintoasiat

KHO:2021:19

Kalastuslaki – Kalastusoikeus – Metsähallitus – Ylä-Lapin kalastuslupa – Lohen ja taimenen nousualueet – Tenojoen vesistö – Saamelaisien kotiseutualue – Omaisuuden suoja – Saamelaisien oikeus ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan – Utsjoki

Metsähallitus oli päätöksellään 20.4.2017 vahvistanut kalastuslain 10 §:n (379/2015) 2 momentissa tarkoitetut erillisiä kalastuslupia koskevat kiintiöt vuosille 2017–2019 hallitsemillaan valtion vesialueilla Tenojoen vesistössä Utsjoen kunnassa oleville lohen ja taimenen nousualueille. Saamelaiskäräjien sekä osakaskunnan ja sen asiakumppanien valitettua päätöksestä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen Metsähallitus oli valituksen vireillä ollessa 5.4.2019 antamallaan päätöksellä, viitaten kalastuslain 10 §:n muuttamisesta annettuun lakiin (427/2019), vahvistanut ohjeelliset lohen ja taimenen nousualueita koskevat aluekohtaisten kalastuslupien kiintiöt Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa vuodelle 2019 ja kumonnut edellä ensimmäisenä mainitun päätöksensä lohen ja taimenen nousualueiden erillisten kiintiöiden osalta.

Hallinto-oikeus oli päätöksessään mainitsemansa perustein katsonut, että edellä ensimmäisenä mainittu Metsähallituksen päätös oli ristiriidassa omaisuutta ja saamelaiskulttuurin suojaavien perustuslain säännösten, Metsähallituksesta annetun lain 6 §:n 2 momentissa Metsähallituksen noudatettavaksi saamelaisien kotiseutualueella saamelaisien kulttuurinsa harjoittamisen edellytysten turvaamiseksi säädetyn yhteensovittamisvelvoitteen sekä Suomea sitovien ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa ja että Metsähallituksen päätöksen täytäntöönpano oli tämän vuoksi johtanut kalastuslain 10 §:n (379/2015) 2 momentin lainvastaiseen soveltamiseen. Koska Metsähallitus oli edel-

lä toisena mainitulla päätöksellään kumonnut ensimmäisen päätöksensä lohen ja taimenen nousu-alueita koskevien kiintiöiden osalta, hallinto-oikeudella ei ollut aihetta lausua asiasta enempää.

Metsähallitus katsoi valituksessaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle, että hallinto-oikeuden päätöksellä oli lopputuloksestaan ja kalastuslain 10 §:ään tehdystä muutoksesta huolimatta merkitystä viranomaisille lainsoveltamisen kannalta myös jatkossa.

Korkein hallinto-oikeus tutki asian. Korkein hallinto-oikeus viittasi kalastuslain 10 §:n ja sen muutoksen sanamuotoon sekä esitöihin ja katsoi, ettei Metsähallitus ollut soveltanut kalastuslain 10 §:n (379/2015) 2 momenttia virheellisesti, kun se 20.4.2017 antamassaan päätöksessä ei ollut kohdentanut kalastuslupia Utsjoen kunnan asukkaille. Päätöksellä ei ollut lainvastaisesti puututtu heidän perusoikeuksiensa ydinalueisiin, vaan oli pyritty vaelluskalakantojen turvaamiseen. Korkein hallinto-oikeus totesi, että jo ennen lainmuutosta Metsähallituksen oli myös lupia lohen ja taimenen nousualueilla kalastamiseen myöntäessään tullut ottaa huomioon perustuslain 17 §:n 3 momentin ja 22 §:n mukaisesti saamelaisien oikeus kalastuskulttuurinsa ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä toisaalta kalastuksen säätelyä koskevan perustuslain 20 §:n 1 momentin vastuuta ympäristöstä koskeva säännös. Asiaa ei ollut syytä arvioida toisin Metsähallituksesta annetun lain 6 §:n 2 momentissa säädettyjen yhteiskunnallisten velvoitteiden perusteella.

Koska asian käsittely hallinto-oikeudessa oli rauennut ilman ai-neellista ratkaisua, hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muutettu.

Suomen perustuslaki 15 § 1 momentti, 17 § 3 momentti, 20 § 1 momentti ja 22 §
Kalastuslaki 10 § (379/2015) 2 momentti

KHO:2021:22

Lastensuojelu – Sijaishuoltopaikan muuttaminen – Sijaisvan-

hempi – Oikeussuoja – Suullisen käsittelyn merkitys

Lapsi A oli ollut huostaanotettuna sijoitettuna perhehoitoon B:n sijaisperheeseen noin viiden ja puolen vuoden ajan kun johtava sosiaalityöntekijä muutti lapsen sijaishuoltopaikkaa perusteilla, jotka liittyivät keskeisesti B:n kasvatuskäytäntöihin ja hänen menettelyynsä sijaisvanhempana. Päätöksestä valittivat hallinto-oikeudelle muun ohessa B ja lapsen isä C, jotka molemmat vaativat suullisen käsittelyn järjestämistä muun ohessa vasta-näytön arvioimiseksi. Hallinto-oikeus hylkäsi heidän pyyntönsä suullisen käsittelyn järjestämisestä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 57 §:n 2 momentin 2 kohdan perusteella ja hylkäsi heidän valituksensa.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli B:n ja C:n valituksesta ratkaistavana, oliko hallinto-oikeus voinut ratkaista valitukset järjestämättä muutoksenhakijoiden asian selvittämiseksi pyytämää suullista käsittelyä.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 57 §:n poikkeuksia suullisen käsittelyn järjestämisestä on tulkittava saman pykälän 1 momentin pääsäännön valossa ja ottaen huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö. Suullisen käsittelyn merkitys on tuomioistuimen näkökulman lisäksi myös siinä, että suullisessa käsittelyssä asianosaiset voivat esittää suoraan kysymyksiä toiselle osapuolelle ja kutsua paikalle todistajia. B:n osalta suullisella käsittelyllä on myös erityistä merkitystä sen vuoksi, että sijaishuoltopaikan muuttamista koskeva päätös oli perustunut keskeisesti hänen väitettyyn toimintaansa. Hallinto-oikeuden päätös kumottiin ja asia palautettiin hallinto-oikeudelle suullisen käsittelyn toimittamiseksi ja sen jälkeen uudelleen ratkaistavaksi.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 57 §
Lastensuojelulaki 43 § 3 momentti, 45 § 1 momentti, 49 § 1 momentti ja 89 § 1 momentti 4 kohta
Euroopan ihmisoikeussopimus

6 artikla 1 kappale ja 8 artikla
Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 6.11.2018 Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal (suuri jaosto), tuomio 2.5.2019 Adžić v. Kroatia (No. 2) ja tuomio 9.4.2019 V.D. ym. Venäjä

KHO:2021:23

**Kansalaisuusasia – Kansalaisuus-
aseman määrittäminen – Vieraan
valtion kansalaisuuden saaminen
hakemuksesta – Suomen kansalaisuuden menettäminen – Vuoden 1968 kansalaisuuslaki – Väestötietomerkinä – Olosuhteiden vakiintuminen – Luottamuksen-
suoja**

A oli saanut Suomen kansalaisuuden adoption perusteella vuonna 1992. Hänelle oli 19.4.1993 myönnetty Ison-Britannian kansalaisuus vanhempansa tekemän hakemuksen perusteella. A ei ollut tuolloin voinut säilyttää Suomen kansalaisuuttaan, koska hän oli voimassa olleen kansalaisuuslain (401/1968) 8 §:n 1 momentin mukaan menettänyt Suomen kansalaisuuden vieraan valtion kansalaisuuden saadessaan. A oli ollut merkittynä Suomen kansalaiseksi väestötietojärjestelmään, koska Suomen viranomaisille ei ollut ilmoitettu hänen saaneen Ison-Britannian kansalaisuuden. Väestötietojärjestelmän merkintä oli ollut virheellinen.

Korkein hallinto-oikeus totesi, ettei Suomen kansalaisena voitu kansalaisuuteen liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien vuoksi pitää henkilöä, joka oli menettänyt Suomen kansalaisuuden laissa säädetyissä tapauksissa. Yleinen etu edellytti, ettei Suomen kansalaisuutta koskevan merkinnän jääminen väestötietojärjestelmään sellaisenaan voinut olla perusteena kansalaisuuden säilymiselle, vaikka merkintä olisi ollut järjestelmässä pitkänkin aikaa. Entinen Suomen kansalainen voi saada kansalaisuuden takaisin tekemällä sitä koskevan ilmoituksen. A:n kansalaisuutta koskevan tiedon virheellisyys väestötietojärjestelmässä oli ollut ilmeinen. A:n subjektiiviselle käsitykselle omasta kansalaisuusasemastaan ei voitu näissä olosuhteissa antaa oikeudellista suojaa. A:n asemaa Suomen kansalaisena ei voitu pitää

myöskään muulla perusteella vaikiintuneena. Maahanmuuttovirasto oli voinut päättää, että A:ta tulee pitää Suomessa Ison-Britannian kansalaisena.

Kansalaisuuslaki 1 § 1 momentti, 29 § 1 momentti ja 36 § 1 momentti
Hallintolaki 6 §
Vrt. KHO 2016:178, KHO 2016:179; ks. KHO 2020:168

KHO:2021:26

Asiakirjajulkisuus – Esitutkinta-aineisto – Videoaineisto – Salassa pidettävyys – Yksityiselämän suoja – Yksityiselämään liittyvät tiedot

Asiassa oli kysymys siitä, olivatko erään epäiltyjä huumausainerioksia koskeneen esitutkintapöytäkirjan liitteinä olleet videoleikkeet julkisia vai salassa pidettäviä asiakirjoja. Leikkeillä esiintyi kaksi henkilöä, ja niissä oli kuvattu valmistautumista huumausaineiden käyttämiseen ja toisen henkilön osalta myös huumausaineiden käyttämistä.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdan lisäksi myös momentin 32 kohta voi tulla sovellettavaksi esitutkinta-asiakirjojen julkisuutta ja salassa pidettävyyttä koskevassa arvioinnissa niiltäkin osin kuin asiakirjoihin sisältyi 26 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden yksityiselämään liittyviä tietoja.

Videoleikkeet oli kuvattu kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa ja korkeimman hallinto-oikeuden arvion mukaan niiltä välittyi lisäksi informaatiota vallinneesta ilmapiiiristä sekä leikkeillä esiintyvien henkilöiden käyttäytymisestä, tunnetiloista ja persoonallisuudesta sen kaltaisesti, että tätä informaatiota oli pidettävä julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 32 kohdassa tarkoitettuna tietona henkilön elintoivoista ja henkilökohtaisista oloista. Videoleikkeet olivat siten sanotun lainkohdan perusteella salassa pidettäviä, vaikka tieto toisen leikkeillä esiintyvän henkilön leikkeillä kuvatusta huumausaineiden käyttämisestä ja siihen valmistautumisesta oli sinänsä tullut julkiseksi

kirjoitettuna tekstinä esitutkintapöytäkirjassa.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki) 24 § 1 momentti 26 ja 32 kohta

KHO:2021:27

Asiakirjajulkisuus – Esitutkinta-aineisto – Videoaineisto – Kuvatallelle – Salassa pidettävyys – Asiakirjan antamistapa – Yksityiselämän suoja – Yksityisyyden suojan loukkaaminen

Esitutkinta-asiakirjoihin kuuluvaa kuvatalletoa koskenutta esitutkintaviranomaiselle esitettyä yleisön edustajan tekemää asiakirjapyyntöä ratkaistaessa oli ensin arvioitava, oliko pyydetty tallenne yleisöjulkinen vai salassa pidettävä asiakirja. Esitutkintalain 9 luvun 7 §:n 2 momentti tuli tällaisen asiakirjapyyntöä johdosta sovellettavaksi vasta siinä tapauksessa, että tallenteen oli katsottu olevan yleisöjulkinen. Säännös koski ainoastaan tallenteiden antamistapaa eikä tarkoittanut sitä, että salassa pidettävä kuvatallelle olisi voitu luovuttaa yleisön edustajalle esitutkintaviranomaisen luona nähtäväksi.

Esitutkintalain 9 luvun 7 §:n 2 momentti oli esitutkinta-asiakirjoihin kuuluvien ääni- ja kuvatalletojen antamistapaa koskeva erityissäännös. Lainkohdassa tarkoitettujen asiakirjojen antamistapaa arvioitaessa ei siten voitu soveltaa yleissäännöksenä pidettävää julkisuuslain 16 §:n 2 momentin 2. virkettä.

Esitutkintalaki 9 luku 7 § 2 momentti

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki) 16 § 2 momentti

KHO:2021:29

Julkinen hankinta – Lääkkeiden koneellinen annosjakelu – Palveluhankintasopimus – Palveluja koskeva käyttöoikeussopimus – Palvelusta suoritettava vastike – Toiminnallisen riskin siirtäminen

Asiassa oli ratkaistavana kysymys siitä, oliko lääkkeiden koneellista annosjakelua koskevassa kilpailu-

tuksessa kysymys hankintalain liitteessä E tarkoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluita koskevasta hankintasopimuksesta vai mainitussa liitteessä tarkoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluita koskevasta käyttöoikeussopimuksesta.

Lääkkeiden koneelliseen annosjakeluun liittyvät apteekin tehtävät oli määritelty tarjouspyyntöasiakirjoissa tarkasti. Tarjouspyyntöasiakirjojen perusteella apteekin vastuulle kuului esimerkiksi laskutus, arkistointia, asiakkaiden Kela-korvausten ja lääkemääräysten hallinnointia sekä lääkemääräysten uudistamistarpeen seuraamista. Hankinnan kohteena olleessa palvelussa eli lääkkeiden koneellisessa annosjakelussa ei tarjouspyyntöasiakirjojen sisältö huomioon ottaen ollut kuitenkaan kysymys siitä, että apteekki huolehtisi itsenäisesti lääkkeiden toimittamisesta vanhuspalveluiden kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkaille, vaan kaupunki hankki lääkkeiden koneellisen annosjakelupalvelun ja tietyt lääkehoitoon liittyvät tehtävät apteekilta ja vastaanotti annosjakelupussit lääkkeineen.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että hankinnan kohteena oli ollut pelkästään lääkkeiden koneellinen annosjakelupalvelu, josta hankintayksikkö oli suorittanut vastikkeen apteekille. Annosjakelupalvelun yhteydessä asiakkaalle toimitetuista annosjakeluun sisältyvistä lääkkeistä sekä asiakkaan tilaamista muista lääkkeistä ja apteekkituotteista maksun apteekille suoritti asiakas, eivätkä nämä lääkkeet ja tuotteet olleet hankinnan kohteena.

Vaikka apteekilla oli mahdollisuus saada tuloja asiakkaan ostamista lääkkeistä ja apteekkituotteista, kyseisistä lääkkeistä ja tuotteista suoritettavia korvauksia ei ollut pidettävä korvauksena apteekin hankintayksikölle tuottamista palveluista. Tarjoajan ilmoittaman tarjoushinnan oli tullut sisältää kaikki tarjouspyynnössä tarkoitettut palvelut. Lähtökohtana oli siten ollut, että tarjoajan tarjouksen mukainen kokonaishinta kattoi tarjoajalle palvelusta aiheutuvat kustannukset, eikä hankintayksikkö ollut siten myöskään siirtänyt palvelun tarjoamiseen liittyvää riskiä palvelun-

tuottajalle. Näin ollen se seikka, että palveluntuottaja sai tuloja vanhuspalvelujen kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen asiakkailta annosjakeluun sisältyvistä lääkkeistä ja muista asiakkaan tilaamista lääkkeistä ja apteekkituotteista, ei muuttanut hankinnan luonnetta siten, että se olisi ollut katsottava käyttöoikeussopimukseksi.

Markkinaoikeuden päätöksen lopputuloksen muuttamiseen ei ollut perusteita.

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 4 § 1, 4 ja 7 kohta

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-300/07, Hans & Christophorus Oymanns, EU:C:2009:358, 71 kohta

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-382/05, komissio vastaan Italia, EU:C:2007:445, 39–41 kohta

KHO:2021:30

Kansalaisuusasia – Henkilöllisyys – Määräajan kuluminen – Väestötietojärjestelmään merkittyjen henkilötietojen oikeellisuus – Velvollisuus selvittää henkilöllisyyttä kymmenen vuoden määräaikana

Maahanmuuttovirasto oli hylännyt A:n kansalaisuushakemuksen, koska hänen henkilöllisyyttä ei ollut luotettavasti selvitetty eikä hän ollut kansalaisuuslain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla esiintynyt viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana vain väestötietojärjestelmästä ilmenevällä henkilöllisyydellä. A:n henkilöllisyyttä ei voitaisi myöskään ajankulumisen myötä pitää selvitettyinä, sillä A oli laiminlyönyt velvollisuutensa todistaa väestötietojärjestelmään merkittyjen henkilötietojensa oikeellisuus asiakirjanäytöllä eikä ollut kohtuutonta edellyttää mainitun selvityksen esittämistä.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että kansalaisuuslain 6 §:n 3 momentin sanamuodosta tai sen esitöistä ei ollut johdettavissa henkilölle aktiivista velvollisuutta selvittää säännöksessä tarkoitettujen kymmenen vuoden aikana henkilöllisyyttä. Tällaista velvollisuutta ei voitu johtaa myöskään kansalaisuuslain yleisestä tarkoituksesta tai

systematiikasta. Kun kansalaisuuslain 6 §:n soveltamista arvioitiin A:n asiassa, korkein hallinto-oikeus totesi kuten hallinto-oikeus, että A:n henkilöllisyyttä ei ollut luotettavasti selvitetty eikä hän ollut Maahanmuuttoviraston tehdessä päätöksensä esiintynyt viimeksi kulunutta kymmentä vuotta väestötietojärjestelmästä ilmenevällä henkilöllisyydellään. Tähän nähden hänen kansalaisuushakemuksensa oli voitu hylätä.

Kansalaisuuslaki 6 §

Ympäristöasiat

KHO:2021:24

Kunnallisasia – Maankäyttösopimus – Maankäyttösopimuskorvaus – Laskennallinen rakennusoikeuden hinta – Kunnan etu – Maanomistajien yhdenvertaisuus – Maapoliittinen ohjelma – Käypä arvo – Kunnan harkintavalta

Kaupunginhallitus oli vuonna 2018 hyväksynyt kunnan edustajien ja maanomistajien välillä vuonna 2017 allekirjoitetun maankäyttösopimuksen. Sopimus liittyi asemakaavanmuutokseen, jolla maanomistajien omistamille tonteille oli tulossa merkittävää rakennusoikeuden lisäystä. Sopimuksen mukainen maankäyttösopimuskorvaus oli määritetty asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden perusteella siten, että rakennusoikeuden laskennallisena yksikköhintana oli käytetty hintaa 230 euroa/km². Mainittu hinta oli perustunut maankäyttösopimuksessa tarkoitettujen alueen viereistä korttelia koskevan vuonna 2013 järjestetyn tarjouskilpailun mukaiseen hintaan.

Kunnan jäsen E oli valituksessaan hallinto-oikeudelle vaatinut, että edellä mainittu kaupunginhallituksen päätös sekä E:n oikaisuvaatimukseen annettu kaupunginhallituksen päätös kumotaan. E perusteli vaatimustaan sillä, että kaupunginhallituksen päätös maankäyttösopimuksen hyväksymisestä oli kaupungin maapoliittisen ohjelman vastainen ja kaupungille taloudellisesti epäedullinen. Vuonna 2014 hyväksytyn ja vuonna 2016 tarkistetun maapoliittisen ohjelman mukaan keskustan rakennus-

oikeuden laskennallinen hinta asemakaavanmuutoksesta aiheutuva arvonnousua määriteltäessä oli vuodesta 2014 alkaen 250 euroa/km², ellei tapauskohtaisesti muuta ilmene.

Hallinto-oikeus oli E:n valituksesta kumonnut kaupunginhallituksen päätökset. Hallinto-oikeus katsoi, että maapoliittisen ohjelman mukaisesta laskennallisesta hintaa matalamman hintaan perustuva maankäyttösopimuskorvaus oli ollut maapoliittisessa ohjelmassa asetettuun hintatasoon verrattuna ilmeisen alihintainen. Hallinto-oikeuden mukaan kaupunginhallitus oli tällaisesta korvauksesta päättäessään käyttänyt harkintavaltaansa muuhun tarkoitukseen kuin mihin se oli ollut käytettävissä ja siten ylittänyt toimivaltansa.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että kunnan maapoliittisen ohjelman hyväksymisestä ja sisällöstä ei ole säännöksiä maankäyttö- ja rakennuslaissa. Maapoliittiseen ohjelmaan sisältyviä lausumia on pidetty oikeudelliselta luonteeltaan ohjeina, tavoitteina tai suosituksina.

Kun arvioitiin sitä, oliko kaupunginhallituksen päätös mahdollisesti lainvastainen sillä perusteella, että sopimuksessa määrätty maankäyttösopimuskorvaus olisi liian alhainen ja tästä syystä myös määrätty vastoin vaatimusta maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta, kunnan maapoliittinen ohjelma oli yksi arvioinnin lähtökohdista. Maankäyttösopimuskorvauksen määrittämiseen liittyi kuitenkin aina myös sellaisia kaavahankkeeseen, aikaan ja paikkaan sidottuja olosuhteita, jotka oli otettava huomioon. Korkein hallinto-oikeus viittasi myös maankäyttö- ja rakennuslain 12 a lukea koskeviin lain esitöihin.

Kaupungin maapoliittisen ohjelman mukaan tavoitehinnasta voitiin tapauskohtaisesti poiketa. Kaupunki oli viitannut lähialueella toteutuneeseen vertailukauppaan ja esittänyt, että maapoliittisen ohjelman mukainen tavoitehintaa ei ollut sopimuksen tekohetkellä vastannut kysymyksessä olevan kaavahankkeen osalta käypää hintaa alueella.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että rakennusoikeuden laskennallisen yksikköhinnan poikkeama

maapoliittisen ohjelman tavoitehinnassa ja maankäyttö sopimuksen mukaisessa hinnassa ei ollut niin huomattava, että jo yksin tällä perusteella kaupungin käsitystä siitä, että alueen käypä hinta sopimuksen tekohetkellä oli ollut maapoliittisen ohjelman mukaista tavoitehintaa alempi, olisi pidettävä virheellisenä. Asiassa ei ollut esitetty muutakaan sellaista selvitystä, jonka perusteella maankäyttö sopimuksen mukainen laskennallinen hinta olisi kaavahankkeeseen, aikaan ja paikkaan sidottuna ollut niin alhainen, että kaupunginhallituksen voitaisiin katsoa käyttäneen harkintavaltaansa muuhun tarkoitukseen kuin mihin se oli ollut käytettävissä. Korkein hallinto-oikeus kiinnitti myös tässä yhteydessä huomiota maankäyttö ja rakennuslain 12 a lukua koskeviin lain esitöihin.

Asiassa ei ollut myöskään esitetty, että kaupunginhallitus olisi vastaavissa tapauksissa hyväksynyt maankäyttö sopimuksia, joissa olisi käytetty merkittävästi korkeampaa laskennallista rakennus-oikeuden yksikköhintaa. Kaupunginhallituksen päätös maankäyttö sopimuksen hyväksymisestä ei siten ollut lainvastainen myöskään sillä perusteella, että se olisi ollut vastoin hallintolakiin perustuvaa vaatimusta maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta.

Korkein hallinto-oikeus kumosi kaupunginhallituksen valituksesta hallinto-oikeuden päätöksen ja hylkäsi E:n hallinto-oikeudelle tekemän valituksen. Kaupunginhallituksen päätökset jäivät voimaan.

Kaupunginhallituksen ei voitu katsoa käyttäneen harkintavaltaansa muuhun tarkoitukseen kuin mihin se oli ollut käytettävissä.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5 a §, 20 § 1 momentti, 91 a § 1 ja 2 momentti sekä 91 b § 1, 2 ja 3 momentti

Hallintolaki 3 § ja 6 §

Kuntalaki 135 § 2 momentti

KHO:2021:32

Maa-aineslupa – Luvan myöntämisen edellytykset – Soranotto – Harjualue – Erikoinen luonnonesiintymä – Deltamainen laajentumaosa – Rantatörmä – Synty-

historia – Katselmus – Selvittämismisvelvollisuus

Suunniteltu 5,4 hehtaarin kokoinen ottamisalue sijaitsi epäyhtenäisen, laakean ja mutkittelevan harjun keskiosassa. POSKI-raportissa harjualue oli luokiteltu luonnon- ja maisemansuojelun kannalta paikallisesti arvokkaaksi alueeksi. Ottaminen ei kuitenkaan kohdistunut harjualueen arvokkaimpiin osiin, joita olivat harjualueen pohjoisosassa järven rannassa sijaitsevat rantamuodostumat. Harjun sijaintikunnan alueella oli useita muita paikallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjualueita. Asiassa ei ollut esitetty selvitystä, että ottamistoiminnan kohteena oleva harjualue eroaisi olennaisesti esimerkiksi visuaalisesti tai geologisesti alueen muista harjualueista. Se, että harju oli yksi harvoista kunnassa sijaitsevista harjualueista, joilla maa-ainesten ottamistoiminta oli vähäistä, ei yksinään ollut sellainen seikka, jonka perusteella harju-alueella olisi tullut pitää maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla harvinaisena tai poikkeavana. Maa-ainesten ottaminen harjun keskiosissa ei aiheuttanut sellaisen harjukokonaisuuden tuhoutumista, jota itsessään olisi tullut pitää maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuna erikoisena luonnonesiintymänä.

Ottamistoiminta kohdistui kuitenkin harjun deltamaiseen laajentumaan ja siihen liittyvään rantatörmään, joihin se aiheuttaisi huomattavia ja pysyviä muutoksia. Harjukokonaisuuteen kohdistuvien vaikutusten ohella asiaa oli siten arvioitava myös näiden vaikutusten kannalta.

Harjun deltamainen laajentuma ei erityisesti erottunut ympäristöstään, mutta suhteellisen tasaisena alueena se poikkesi jossain määrin tavanomaisesta harjunäkymästä. Vaikka laajentumaan liittyvä rantatörmä olikin suhteellisen edustava ja erottui ympäristöstään melko selvästi, sen ei ollut selvitetty olevan muotonsa tai rakenteensa vuoksi poikkeuksellinen tai harvinainen taikka edustavan luonnon merkittäviä kauneusarvoja. Asiassa oli melko kattavasti selvitetty deltamaisen laajentuman ja rantatörmän synty-

historiaa, joka liittyi Itämeren kehityksen vaiheisiin. Asiassa ei kuitenkaan ollut selvitetty, että muodostumat olisivat olleet syntyhistoriansa vuoksi alueella erityisen harvinaisia tai merkittäviä geologisia kohteita, vaikka niiden avulla olikin mahdollista selittää muodostumien syntyhistoriaa ja Itämeren kehitysvaiheita. Geologian tutkimuskeskuksen lausunnon mukaan deltamaisen laajentuman ja rantatörmän geologinen arvo oli niiden syntyhistoria huomioon ottaen paikallinen tai enintään maakunnallinen. Lausunnon mukaan kohde ei ollut kunnassa ja sen lähiseudulla kuitenkaan geologisesti ainutlaatuinen.

Korkein hallinto-oikeus oli selvittänyt asiaa sen aiemmissa käsittelyvaiheissa kertyneen aineiston lisäksi kuulemalla kirjallisesti asianosaisia ja viranomaisia, toimittamalla ottoalueella katselmuksen sekä pyytämällä asiantuntijalausunnon Geologian tutkimuskeskukselta. Katselmushavainnot tai asiassa saatu ja virran puolesta hankittu selvitys eivät osoittaneet, että harjun deltamaisesta laajentumasta tai rantatörmästä olisi tullut pitää visuaalisesti, geologisesti tai syntyhistoriansa vuoksi taikka muutoinkaan sillä tavoin harvinaisena, poikkeavana tai edustavana, että kyse olisi ollut maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesta erikoisesta luonnonesiintymästä. Koska hanke ei myöskään aiheuttanut kauniin maisemakuvan tuhoutumista, hakemuksen mukainen maa-ainesten ottaminen ei ollut ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Maa-aineslaki 3 § 1 momentti 1 ja 2 kohta, 6 § 1 momentti
Hallintolainkäyttölaki 33 §

Verotusasiat

KHO:2021:18

Henkilökohtaisen tulon verotus – Tulon veronalaisuus – Stipendi – Lukio-opiskelu – Lukukausimaksu – Elantomeno – Luottamuksensuoja – Viranomaisten noudattama käytäntö

A oli saanut X ry:ltä stipendin ulkoilla suoritettavaa Suomessa ylioppilastutkintoon rinnastettavaa kansainvälistä tutkintoa varten. Sti-

pendinä saaduilla varoilla oli maksettu ulkomaisen koulun lukukausimaksu, joka kattoi opiskelun, asunon ja ruokailukuluja. Koska sanotut kulut olivat A:n elantomenoja eivätkä tulonhankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja, stipendi oli A:n veronalaista tuloa sillä osin, kuin sen määrä ylitti valtion taiteilija-apurahan määrän.

A oli Verohallinnon noudattaman käytännön osalta esittänyt selvitystä, jonka mukaan eräiden muiden verovelvollisten verotuksissa X ry:ltä stipendinä saaduilla varoilla katetut vastaavat lukukausimaksut sekä asumis- ja ruokailukulut oli hyväksytty verotuksessa vähennyskelpoisiksi menoina. Koska esillä olevien kulujen elantomenoluonnetta ja A:lle myönnetyn stipendin osittaista veronalaisuutta ei ollut katsottava tulkinnanvaraiseksi tai epäselväksi, A:lle ei myönnetty verotusmenettelyä annettun lain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua luottamuksen suojaa. Verovuosi 2016.

Tuloverolaki 29 § 1 momentti, 31 § 4 momentti, 82 § 1 momentti 1 kohta ja 2 momentti (1535/1992) Laki verotusmenettelystä 26 § 2 momentti (477/1998)

KHO:2021:20

Arvonlisävero – Arvonlisäveron soveltamisala – Verovelvollisuus – Liiketoiminta – Asunto-osakeyhtiö – Aurinkosähkö – Ylijäämä-sähkön myynti

Asunto-osakeyhtiö osti sähköyhtiöltä sähköä kiinteistön käyttöön. Sen lisäksi se tuotti itse aurinkosähkölaitteistollaan sähköä siten, että aurinkosähkö käytettiin asunto-osakeyhtiön yhteisissä tiloissa. Tämän käytön ylittävä aurinkosähkö jaettiin laskennallisesti kiinteistöverkon liityntäpisteen takana oleville käyttöpaikoille eli asunto-osakeyhtiön osakkaille. Ylijäämä-sähkön asunto-osakeyhtiö myi sähköyhtiölle. Ylijäämä-sähkö tarkoitti sitä ylijäävää sähkön osuutta, joka asunto-osakeyhtiön aurinkosähkölaitteistolla oli tuotettu ja joka jäi käyttämättä asunto-osakeyhtiön yhteisiin tiloihin tai osakkaiden hallitsemiin huoneistoihin. Ylijäämä-sähköä syntyi esimerkiksi sellaisina hyvin aurinkoisina päivinä,

joina suuri osa asukkaista oli pois kotoa.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että ennakkoratkaisuhakemuksessa selostetuissa olosuhteissa tapahtuvaa asunto-osakeyhtiön ylijäämä-sähkön satunnaista ja vähäistä myyntiä ei ollut kokonaisarvioinnin perusteella pidettävä arvonlisäverolain 1 §:ssä tarkoitettuna liiketoimintana. Asunto-osakeyhtiön ei siten ollut suoritettava ylijäämä-sähkön myynnistä arvonlisäveroa.

Keskusverolautakunnan arvonlisäverotusta koskeva ennakkoratkaisu ajalle 14.6.2019–31.12.2020. Arvonlisäverolaki 1 § 1 momentti 1 kohta, 2 § 1 momentti, 3 § 1 momentti ja 2 momentti, 17 § sekä 18 § 1 momentti Neuvoston direktiivi 2006/112/EY yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 2 artikla 1 kohta a alakohta, 9 artikla 1 kohta ja 15 artikla 1 kohta

Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa C-230/94, Enkler (EU:C:1996:352), C-520/14, Gemeente Borsele (EU:C:2016:334) ja C-291/12, Finanzamt Freistadt Rohrbach Urfahr (EU:C:2013:413)

KHO:2021:21

Arvonlisävero – Verohallinnon ennakkoratkaisu – Verollinen myynti – Poikkeukset myynnin verollisuudesta – Koulutuspalvelu – Oppilastyönä valmistettavat tavarat ja suoritettavat palvelut – Tavanomaiset kulutushyödykkeet – Kilpailun vääristyminen – Verotuksen neutraalisuuden periaate

Kuntien omistaman koulutuskuntayhtymän tehtävänä oli ylläpitää, järjestää ja antaa toimi- ja järjestämisilmiä mukaista muun muassa ammatillista peruskoulutusta nuorille ja aikuisille. Koulutuskuntayhtymän ylläpitämän oppilaitoksen oppilaat suorittivat arvonlisäverosta vapautetun koulutuksen yhteydessä maksullisia oppilastoita. Oppilastoina valmistettavat tavarat ja suoritettavat palvelut myytiin koulutuskuntayhtymän nimissä vastiketta vastaan ulkopuolisille asiakkaille.

Asiassa oli ratkaistavana, oliko koulutuksen yhteydessä valmistettujen tavaroiden ja suoritettujen palvelujen myynti vapautettu arvonlisäverosta osana verosta vapautettua koulutustoimintaa. Asiaa ratkaistaessa oli otettava huomioon arvonlisäverodirektiivin 132 artiklan 1 kohdan i alakohdan säännös ja sen tulkinta sellaisena kuin se ilmeni unionin tuomioistuimen asiassa C-699/15, Brockenhurst College, antamasta tuomiosta.

Korkein hallinto-oikeus totesi, että valituksen kohteena olleita ennakkoratkaisuhakemuksessa tarkoitettuja oppilastoita ei tarjottu vain rajalliselle joukolla ulkopuolisia henkilöitä, eikä niiden saatavilla oloon muutoinkaan liittynyt unionin tuomioistuimen asiassa C-699/15 esillä olleiden rajoitusten kaltaisia rajoituksia. Kyseiset tavarat ja palvelut eivät näiltä osin olennaisesti eronneet kaupallisten yritysten tavanomaisesti tarjoamista samankaltaisista tavaroista ja palveluista. Myynnin vapauttaminen arvonlisäverosta olisi siten johtanut erilaiseen verokohteluun kaupallisten yritysten tarjoamiin samankaltaisiin tavaroihin ja palveluihin verrattuna, mikä olisi ollut verotuksen neutraalisuuden periaatteen vastainen. Tämän vuoksi koulutuskuntayhtymä oli velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa kyseisten tavaroiden ja palveluiden myynnistä. Äänestys 4–1.

Verohallinnon arvonlisäverotusta koskeva ennakkoratkaisu ajalle 5.2.2019–31.12.2020.

Arvonlisäverolaki 1 § 1 momentti 1 kohta ja 39 §

Neuvoston direktiivi 2006/112/EY yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 2 artikla 1 kohta a ja c alakohta, 132 artikla 1 kohta i alakohda ja 134 artikla

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-699/15, Brockenhurst College (EU:C:2017:344) Ks. ja vrt. myös KHO 2018:115

KHO:2021:25

Henkilökohtaisen tulon verotus – Tulon veronalaisuus – Työsuhteeseen perustuva osakeanti – Yhtiön markkinoilta hankkimat omat osakkeet

X oli merkinnyt työnantajakonserninsa emoyhtiön, Norjassa julkisesti noteeratun A ASA:n osakkeita

menettelyssä, jossa A ASA:n pörsistä hankkimia omia osakkeita oli tarjottu konsernin kaikkien työntekijöiden merkittäviksi alennettuun hintaan. Norjan yhtiöoikeudellisen sääntelyn mukaisesti toteutettu menettely rinnastui osakeyhtiölain 9 luvussa tarkoitettuun osakeantiin.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että tuloverolain 66 §:n 1 momentissa tarkoitettua työsuhteeseen perustuvaa oikeutta merkitä yhteisön osakkeita tuli tulkita yhdenmukaisesti osakeyhtiölain 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettua osakeannin käsitteen kanssa. Tuloverolain 66 §:n 1 momenttia tuli siten uusien osakkeiden merkinnän lisäksi soveltaa myös yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden merkintään. Asiassa ei ollut merkitystä sillä, miten omat osakkeet olivat tulleet konsernin emoyhtiön haltuun. X:n saama etu oli siten tuloverolain 66 §:n 1 momentin nojalla veronalaista vain siltä osin kuin A ASA:n osakkeen hinnasta saatu alennus oli enemmän kuin 10 prosenttia osakkeen käyvästä hinnasta.

Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu verovuodelle 2019
Tuloverolaki 66 § 1 momentti
Osakeyhtiölaki 9 luku 1 §

KHO:2021:28 **Henkilökohtaisen tulon verotus – Rajoitetusti verovelvollinen – Suomesta saatu tulo – Korke – Eläke – Eläkkeen korotusosa – Pohjoismaiden verosopimuksen soveltaminen**

Ruotsissa yleisesti verovelvollinen A oli verovuonna 2012 saanut suomalaiselta vakuutusyhtiöltä liikennevakuutuksen perusteella takautuvasti työkyvyttömyyseläkettä vuosilta 1993–2012 ja liikennevakuutuslain (279/1959) 12 a §:n 1 momentin nojalla vakuutuskorvauksen viivästymisen perusteella eläkkeen korotusosan. Asiassa oli kysymys siitä, oliko A:n suoritettava eläkkeen korotusosasta veroa Suomeen, kun otettiin huomioon myös Pohjoismaiden välillä tehdyn verosopimuksen määräykset.

Vaikka korotusosa määrätty viivästyneelle pääomalle suoritettuna vuotuisena korkolain mukaan mää-

räytyvän korkoprosentin mukaisena korkona, sitä ei ollut pidettävä verosopimuksen 11 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuna korkona vaan 11 artiklan 3 kappaleen viimeisessä virkkeessä tarkoitettuna sakkomaksuna. Tämän vuoksi ja kun verosopimuksessa ei ole määritelty eläkkeen käsitettä, sillä oli sopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen mukaisesti tulkittava olevan se merkitys, joka sillä esillä olevana verovuotena oli Suomen verolainsäädännön mukaan. Tuloverolain 61 a §:n mukaan korotusosa katsotaan samaksi tuloksi kuin se tulo, johon se liittyy. Siten korotusosa oli luonteeltaan Pohjoismaiden välillä tehdyssä verosopimuksessa tarkoitettua eläketuloa, ja sitä verotettiin sopimusvaltiossa, josta korotusosa maksettiin, eli Suomessa. Korotusosa katsottiin myös tuloverolain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuksi Suomesta saaduksi tuloksi.

Tuloverolaki 9 § 1 momentti 2 kohta, 10 § 1 momentti 5 ja 7 kohta ja 61 a §

Sopimus Pohjoismaiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 3 artikla 2 kappale, 11 artikla 1 ja 3 kappale ja 18 artikla 1 kappale

KHO:2021:31

Tulliverotus – Jälkikanto – Tuonti Turkista – Tulliliitto – Tavaroiden vapaa liikkuvuus – A.TR.-tavaratodistus – Jälkitarkastusmenettely

A Oyj oli tuonut Turkista polkupyöriä tuontitullitta Turkin tulliviranomaisen vahvistamien A.TR.-tavaratodistusten perusteella. Tulli oli myöhemmin ryhtynyt tutkimaan näin tuotujen polkupyörien tullioikeudellista asemaa, mitä varten se oli pyytänyt Turkin tulliviranomaiselta asiakirjaselvitystä peruspäätöksen mukaisessa virka-apumenettelyssä. Saamansa selvityksen perusteella Tulli päätyi katsomaan, etteivät polkupyörät ole olleet tulliliiton alueella vapaassa liikkeessä. Tulli kantoi jälkikäteen A Oyj:lta polkupyöristä maahantuontiverot.

Asiassa oli korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavana, oliko Tulli

voinut jälkikäteen evätä polkupyöriltä Euroopan unionin ja Turkin väliseen tulliliittoon perustuvan tullietuuskohtelun.

Tavaran tullioikeudellinen asema ilmenee viejävaltion tulliviranomaisen vahvistamasta A.TR.-tavaratodistuksesta. Todistus osoittaa tuojavaltiota sitovasti, että tavara on tulliliiton alueella vapaassa liikkeessä. A.TR.-tavaratodistusten jälkikäteistä tarkastamista varten on luotu oma menettelynsä, josta säädetään tulliyhteistyökomitean päätöksessä. Jälkitarkastusmenettely perustuu viejä- ja tuojavaltion väliseen tehtävänjakoon ja keskinäiseen luottamukseen, ja tuojavaltio voi yksipuolisesti todeta A.TR.-tavaratodistuksen pätemättömäksi vain jälkitarkastusmenettelyssä säädettyin edellytyksin.

Koska Tulli ei ollut tehnyt Turkin tulliviranomaiselle tulliyhteistyökomitean päätöksen 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua jälkitarkastuspyyntöä eikä siten noudattanut tulliyhteistyökomitean päätöksen 16 artiklassa tarkoitettua menettelyä, sanotusta päätöksestä ja unionin tuomioistuimen asiaa koskevasta oikeuskäytännöstä seurasi, että Tulli ei ole voinut hylätä Turkin tulliviranomaisen vientien yhteydessä polkupyörille antamia A.TR.-tavaratodistuksia. Näin ollen A.TR.-tavaratodistuksilla oli tulliyhteistyökomitean päätöksessä määrätty oikeusvaikutukset ja polkupyörät olivat vapaassa liikkeessä. Hallinto-oikeuden ja Tullin päätökset kumottiin valituksenalaisilta osin. Äänestys 3–2 perusteluista.

Tulliliiton viimeisen vaiheen aloittamisesta annettu EY – Turkki-assosiointineuvoston päätös N:o 1/95 (peruspäätös) 3 artikla ja 29 artikla
EY – Turkki-assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/95 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettu Euroopan yhteisön ja Turkin tulliyhteistyökomitean päätös N:o 1/2006 (tulliyhteistyökomitean päätös) 4 artikla 1 kohta, 5 artikla, 6 artikla 1 kohta ja 16 artikla
Unionin tuomioistuimen tuomiot asioissa C-386/08, Brita (EU:C:2010:91), C-23/04 – C-25/04, Sfakianakis (EU:C:2006:92) ja

C-574/17 P, komissio vs. Combaro (EU:C:2018:598).

KKO:N VALITUSLUVAT

VL:2021-11

**Rikokseen osallisuus – Yllytys
– Avunanto – Murha**

Diaarinumero: R2020/439

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Rovaniemen hovioikeus 17.4.2020 R 19/668

A ja B olivat painostaneet tai pakottaneet C:n surmaamaan D:n. C:lle luettiin syyksi surma sillä perusteella, että hän oli toiminut pakotilaa muistuttavissa olosuhteissa.

Hovioikeus luki A:lle syyksi yllytyksen murhaan ja B:lle avunannon murhaan.

Kysymys siitä, onko A ja B voitu tuomita yllytyksestä ja avunannosta murhaan, kun tekijä C on tuomittu surmasta.

VL:2021-12

Pakkokeino – Etsintä – Takavarikko

Diaarinumero: R2021/47

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin käräjäoikeus 1.12.2020 PK20/9245

Kysymys siitä, voidaanko pakkokeinolain 8 luvun 11 §:n nojalla sinetöityä aineistoa takavarikoida

ja hyödyntää todisteena rikosasiassa.

VL:2021-13

Työsopimus – Korvattava vahinko

Diaarinumero: S2021/53

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Vaasan hovioikeus 19.1.2021 S19/199

Kunta oli antanut työnantajana toimineelle vaikeavammaiselle henkilölle tietopakettien henkilökohtaisen avustajan palkkaukseen liittyvissä asioissa. Ohjeen mukaan työntekijöiden ryhmähenkivakuutus ei ollut lakisääteinen vakuutus, ja työnantaja voi ottaa avustajalleen vakuutuksen vapaaehtoisesti omalla kustannuksellaan. Työnantaja ei ollut ottanut avustajalleen ryhmähenkivakuutusta, mihin hänellä olisi työsuhteen alkamisen jälkeen voimaan tulleen ja häntä sitoneen työehtosopimuksen mukaan ollut velvollisuus.

Työntekijän kuoltua hänen oikeudenomistajansa vaati työnantajalta vahingonkorvausta saamatta jääneestä ryhmähenkivakuutuksen mukaisesta vakuutuskorvauksesta. Kysymys työnantajan vahingonkorvausvastuusta

VL:2021-14

Huumausainerikos – Törkeä huumausainerikos

Diaarinumero: R2020/792

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin hovioikeus 20.11.2020 R19/855

A oli ylläpitänyt TOR-verkossa anonyymiä keskustelupalstaa, joka oli hänen tietensä toiminut laajamittaisen huumausainekaupan markkina- paikkana. Kysymys siitä, oliko A:n menettely ollut rikoslain 50 luvun 1 §:ssä tarkoitettua huumausaineen välittämistä.

VL:2021-15

Rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen – Eurooppalainen pidätysmääräys

Diaarinumero: R2021/153

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin käräjäoikeus 15.2.2021 R21/657

Kysymys pidätysmääräyksen esittäneen jäsenvaltion antaman vakuutuksen merkityksestä EU-luovuttamislain 5 §:n 1 momentin 6 kohdan kieltäytymisperustetta sovellettaessa.

VL:2021-16

Rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen – Eurooppalainen pidätysmääräys

Diaarinumero: R2021/154

Alemman tuomioistuimen ratkaisu: Helsingin käräjäoikeus 15.2.2021 R21/658

Kysymys pidätysmääräyksen esittäneen jäsenvaltion antaman vakuutuksen merkityksestä EU-luovuttamislain 5 §:n 1 momentin 6 kohdan kieltäytymisperustetta sovellettaessa.

Toimitus: Carina Kåla
Alma Talent
shop.almatalent.fi
pro.almatalent.fi/#suomenlaki